

Het voorstel van de Afdeeling Gorinchem en Omstreken, over ontsmetting en onteigening bij tuberculose.

Oppervlakkige lezing van het ingezonden stuk van Dr. M. W. PIJNAPPEL, in het *Tijdschrift* van 6 Mei j.l., zou de conclusie kunnen wettigen, dat het door Gorinchem met haar voorstel beoogde doel, practisch reeds volkomen door de bestaande wettelijke bepalingen kan en zal worden bereikt. Hoe zeer de Schrijver ook tot de bevoegde en ter zake deskundige beoordeelaars en raadgevers moet worden gerekend, wil het mij toch voorkomen, dat ditmaal zijn advies „mogelijk kan de Algemeene Vergadering ook in zulk een afwachtende houding berusten”, d. w. z. de zaak laten zooals zij is, niet verdient te worden opgevolgd en het voorstel Gorinchem, met het oog op het groote belang, dat er bij betrokken is, zeer zeker op de a.s. Algemeene Vergadering uitvoerige bespreking verdient, en dat te meer omdat nauwkeuriger lezing van het door Dr. PIJNAPPEL geschrevene, daarvoor zoo krachtige argumenten doet kennen.

Waar nu aan ons voorstel de eer eener voorbespreking ten deel is gevallen, en het voorstel in verband daarmee in de Afdeulings-vergaderingen zal worden behandeld, daar zij het mij veroorloofd hier eenige nadere overwegingen kenbaar te maken, welke Gorinchem tot het indienen van haar voorstel hebben geleid.

Het principieele verschil tusschen de opvatting van Dr. PIJNAPPEL, wat de onderwerpelijke kwestie, en de daarop betrekking hebbende, en eventueel van toepassing zijnde, wetsartikelen betreft, en die welke onze Afdeeling tot de indiening van haar voorstel noopte, bestaat daarin, dat hij telkenmale slechts de *mogelijkheid* der toepassing van de onteigenings-, c. q. ontsmettingsvoorschriften (en deze al zooveel moeilijker te verkrijgen, omdat daarbij de medewerking van meerdere autoriteiten vereischt wordt) betoogt, waar onze Afdeeling een zoodanige regeling vraagt, dat de toepassing dier zoo noodige maatregelen niet langer schipbreuk behoeft te lijden op *persoonlijke* opvattingen van plaatselijke autoriteiten. Ik citeer slechts Dr. PIJNAPPEL's woorden (blz. 808, r. 10 v. b.). „Alleen zal hier wellicht de zuinigheid van een wetshouder nu en dan de zaak bederven”. Bovendien blijkt uit zijn schrijven ten duidelijkste hoe onvoldoende in het algemeen de zaak geregeld is. Of blijkt niet volkomen uit het feit „toen onlangs, op grond daarvan, een Burgemeester van een plattelands gemeente tegen de onteigening bij tuberculose bezwaren maakte, heeft de Commissaris der Koningin van de betrokken provincie dan ook een circulaire tot de Gemeentebesturen gericht enz.” dat de toepassing in de praktijk nog zooveel moeilijkheden ondervindt, dat een nauwkeuriger omschrijving van de *verplichtingen* der gemeentelijke autoriteiten noodig is?

Doch mij voor een oogenblik plaatsend op het door Dr. PIJNAPPEL ingenomen standpunt, dat de bestaande bepalingen voldoende *kunnen* zijn, dan nog blijken, wat ook bij *goeden wil* der betrokken autoriteiten *mogelijk* zij, de bezwaren welke de geneeskundigen ondervinden, voor het geval die autoriteiten een afwijkende meening zijn toegedaan, zoo groot te kunnen

zijn, dat in de praktijk de toepassing dier bepalingen maar al te gemakkelijk kan worden onmogelijk gemaakt.

Moge daarom hier kortelings de geschiedenis van het voorstel worden vermeld. In den loop van 1898 meende ik, waar hier ter stede iedere gelegenheid tot ontsmetting van bedfournituren, kleedingstukken enz. ontbreekt, de onteigening te moeten vragen van goederen, die in gebruik geweest waren bij, en door de uitwerpselen besmet waren van een lijderes, aan long- en ingewandsterculose overleden. De Burgemeester meende daartoe niet te mogen overgaan, omdat de tuberculose niet genoemd wordt onder de ziekten vermeld in Art. 1 der wet van 4 December 1872, *Staatsblad* n°. 134, bij welke wet hem, volgens Art. 5, de bevoegdheid tot onteigening of het doen ontsmetten ten koste der gemeente der besmette of van besmetting verdachte voorwerpen is verleend. Waar nu het gevaar te duchten stond, en wie zal, tenzij met behulp van wettelijke voorschriften de onteigening of ontsmetting wordt toegepast, dat gevaar kunnen voorkomen, dat die goederen binnen korten tijd in openbare verkoopning zouden worden gebracht, waardoor zeker tevens groote kans voor verdere infectie zou worden geboren, wendde ik mij tot den Inspecteur van het Geneeskundig Staatstoezicht met de vraag hoe in deze te handelen. Met den meesten spoed ontving ik telegrafisch het navolgende antwoord: „Burgemeester en Wethouders zijn *bevoegd* (ik cursiveer) „(wet van 28 Augustus 1851, *Staatsblad* n°. 125, Art. 69 alinea 2) *als zij geval „zeer dringend achten te onteigenen ten koste staat. Gebeurde wel meer, werd „veeltijds goedgekeurd enz.*”

Ook uit dit advies blijkt ten duidelijkste, dat het al dan niet opvolgen van de hygiënische voorstellen van den deskundige in een zaak van zoo groot belang aan de persoonlijke appreciatie van autoriteiten, die zeer zeker in deze leek moeten worden geheeten, wordt overgelaten. Doch verder ter zake. Met het advies van den Geneeskundigen Inspecteur gewapend diende ik andermaal mijn verzoek, thans aan Burgemeester en Wethouders, in. De beslissing van dat college was dat men geen vrijheid kon vinden de bepalingen in alinea 2 van Art. 69 der onteigeningswet toe te passen, d. w. z. *de door de uitwerpselen, van een aan ingewandsterculose overleden lijderes, besmette goederen mochten voortaan weer in circulatie worden gebracht, konden op een boeldag worden verkocht, waarbij de kooper gratis de kans op besmetting voor zich zelf of voor zijn gezin door tuberculose verkreeg.*

Uit het bovenstaande blijkt naar mijn meening wel volkomen, *dat met goeden wil er bepalingen te vinden zijn, die toegepast kunnen worden, doch niet, en dat is wat Gorinchem vraagt, dat er voor het vervolg dusdanige bepalingen bestaan, waardoor de betrokken autoriteiten verplicht zijn, onteigening c. q. ontsmetting toe te passen van goederen, besmet of van besmetting verdacht, afkomstig van lijders aan de in haar voorstel genoemde uitingen van tuberculose, wanneer daartoe door een verklaring van een geneeskundige de noodzakelijkheid zal blijken.*

Het is niet aan onze Maatschappij den vorm aan te geven waarin dergelijke voorschriften behooren te worden gegoten, dat recht, naast de verplichting daartoe, blijve aan de wetgevende machten, daartoe door de aangewezen adviseerende personen en colleges (Raad-adviseur voor medische zaken, de

vergadering van Inspecteurs van het Geneeskundig Staatstoezicht) voorgelicht. Wij vragen slechts verbetering van wat naar onze meening dringend wijziging vereischt.

Dat Gorinchem dan ook haar voorstel zal blijven handhaven, ook na het door Dr. PIJNAPPEL geschrevene, zal zeker geen nader betoog behoeven.

S. BIEGEL.

Amsterdam, 8 Mei 1899.

Geachte Gérant!

In het *Tijdschrift* N°. 17, blz. 751 lees ik:

„De Heer SPRONCK zegt wel, dat dat (n. l. het zoo vaak veroorzaken van streptococcen-abscessen bij paarden, die met diphtherie-gif werden ingespoten) „accidenteel geschiedt, maar dat is toch inderdaad onwaarschijnlijk al ware „het slechts omdat het bijna regel schijnt te zijn”.

Afgaande op mijn eigen ervaring komt mij deze conclusie van Prof. FOKKER zeer verkeerd voor.

Zooals gij U wellicht herinneren zult hebben de Heer MAZURE en ik eenige jaren geleden voor het Kinderziekenhuis alhier een zeer werkzaam anti-diphtherisch serum bereid. Gedurende ongeveer 2 jaren hebben wij daartoe bij 3 paarden, die onder voortdurende contrôle van den Heer MAZURE (Rijks-veearts) stonden, talrijke injecties (in de honderden loopende) met diphtherietoxine onder alle aseptische voorzorgen gedaan zonder ooit van abscessen bij onze paarden last te hebben gehad.

Dr. H. G. RINGELING.

Geachte Rédacteur-Gérant!

De eer, die mij vóór anderhalf jaar te beurt viel, toen het Hoofdbestuur mij mede uitnoodigde om het attestenvraagstuk te helpen oplossen, heeft mij weinig vreugde gebaard. Het begon al het vorige jaar, toen het Hoofdbestuur de afdeelingen in het geweer riep tegen een vermeende poging om de Maatschappij in een vakvereeniging te herscheppen, waarbij steeds gesproken werd van het „Rapport PINKHOF c. s.”, en derhalve de Commissie door het Hoofdbestuur verloochend, en al de boosheid van het Rapport aan één persoon werd aangewreven. Deze alarmkreet van het ontstelde Hoofdbestuur zou, zoo voorspelde een lid in de Amsterdamsche Afdeeling, het Rapport „dood maken”, en heeft dit dan ook nagenoeg gedaan. Daarop volgde de aanneming der door den Haag gewijzigde derde conclusie, waarbij geheel verlaten werd het standpunt, door de Maatschappij in 1888 ingenomen, terwijl de Commissie van haar in opdracht had gehad, dit standpunt in geen geval prijs te geven.

Toen kwamen de brochure van Dr. VAN GEUNS en haar aankondiging door Dr. DANIELS, welke mij berokkenden, dat twee hoofdbestuurders, tot wie ik gemeend had al mijn dagen in een kalme en vredige verhouding te zullen staan, nu in mij een grooten booswicht zien, zonder dat ik daartoe de ge-